

FIKİR
KÜLTÜR
EDEBİYAT
DERGİSİ

Yıl:2005 / Haziran

Sayı : 16

ISSN : 1308-3732

Y
K
E
K
K

Kendiyle
Barışık Olmak

www.ahenkdergisi.com

AHENK 16.SAYI DİZİN

16. SAYI

HAZİRAN 2005

- Karaçorlu, Mehmet Sait, **Bir Gün Sabah Olursa**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 4
- İskender Artunç, (Şiir), **Malila**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 5
- Karaçorlu, Mehmet Sait, Mesnevi Dersleri, **Ney**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 6,7
- Kutlu Dilruba, (Şiir) **Leyla İncinir**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 8
- Akçoral Bahri, **Uyuşum Ve Ayrışım**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 9, 10
- Pekin Süleyman, (Şiir), **Dönence**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 11
- Yüksel Coşkun, Cuma Mektubu 08, **Bayram**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 12, 13
- Laedri, Masallar, **Külbastı Yiyen At**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 13, 14
- Yenilmez Gülay, (Gezi Yazıları), **Balıklayalar**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 15
- Bostan Hayri, **Cezaevi İzlenimleri(1)**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 16, 17
- Geçkin Hayrettin, (Şiir), **ç**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 17
- Hocaoğlu M. Cahid, **Yazmak**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 18, 19
- Çetin Meriç, (Şiir), **Uyanıyordu Şehir**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 20
- Yüksel Coşkun, Hikâye, **Kibritçi Kız**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 21, 22, 23
- Demircan Behlül Nuri, (Şiir), **Gitsin**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 24
- Gagavuz Atilla, **Kendiyle Barışık Olmak**, Haziran 2005, Sayı: 16, Sayfa: 25

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ

SAYI 16 HAZİRAN 2015

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR
EDEBİYAT DERGİSİ

SAHİBİ

AHENK AJANS İLETİŞİM
VE BİLİŞİM HİZMETLERİ

EDİTÖR

M. SAİT KARAÇORLU

YAYIN KURULU

- * M.S.Karaçorlu
- * Bicahi Esgici
- * Atilla Gagavuz
- * Bahri Akçoral
- * Coşkun Yüksel

İDARE YERİ

Yahyakaptan Mahallesi F46

D:27 K:6 İzmit

İLETİŞİM

0 262 311 54 58

editor@ahenkdergisi.com

DİZGİ-MİZANPAJ

Âhenk Ajans

BASKI

.....

Bu sayıda;

Karaçorlu Mehmet Sait, Editör'den.....	4
Artunç İskender, Malilla, ...	5
M. Sait Karaçorlu, Mesnevi'den, Ney, ...	6,7
Dilruba Kutlu, Leyla İncinir, ...	8
Bahri Akçoral, Uyuşum Ve Ayrışım, ...	9,10
Süleyman Pekin, Dönence, ...	11
Coşkun Yüksel, Cuma Mektubu, Bayram, ...	12,13
İadri, Masal, Külbastı Yiyen At, ...	13,14
Gülray Yenilmez, Ballıkayalar, ...	15
Hayri Bostan, Cezaevi İzlenimleri(1), ...	16,17
M. Cañid Hocaoğlu, Yazmak, ...	18
Meriç Çetin, Uynayıyordu Şehir, ...	20
Coşkun Yüksel, Kibritçi Kız, ...	21, 22, 23
B. Nuri Demircan, Gitsin, ...	24
Atilla Gagavuz, Kendinle Barışık Olmak, ...	25

bir gün sabah olursa.....

Bazen bir şarkıdan, bazen bir şiirden, bazen bir yazıdan bir cümle, bir dize takılır insanın diline. Başı ve sonu yoktur. Tek başınadır. Dolayısıyla hiçbir anlamı yoktur. Ama zihnin garip ve sırlı işleyişinde bir yere takılıp kalmıştır. Boşlukta kalan başına ve sonuna her cümleyi ekleyebileceğiniz gibi döner durur. Bu belki de ifadenin gücünden kaynaklanan bir durumdur. O kadar güçlüdür ki mısra, her durum ve konuma uyabilmektedir. Boşlukta kalan kısmına, olmayan başına ve sonuna siz kendinize göre bir cümle koyabilmektesinizdir. O dönüp duran mısranın içinden hiçbir sözcüğü değiştirme veya kaldırma imkanı olmaksızın.

“Bir gün bu memlekette sabah olursa Haluk” demiş ya Teyfik Fikret, siz her başınız sıkıştığınızda bu dizeyi tekrarlar, sonunu kendiniz getirebilirsiniz. Çünkü ifade gerçekten güçlüdür. Herkesin bir başka güne ertelenmiş umutları hayalleri hesapları vardır. “Bir gün bu memlekette sabah olursa Haluk” o yapacağınız şeyi yapacaksınız, olmasını beklediğiniz şey gerçekleşecek, gelmesini beklediğiniz gelecektir.

“Bir gün” beklentisinin bir boyutu insan fitratının zamana sığmayan büyüklüğüyle alakalıdır. Ama insan fitratında olan her şey gibi bozulmaya, çürümeye, değişmeye müsait yapıyla avcılarının tuzaklarına götüren zaafırlara dönüşebilir. Sinema dünyasını anlatan romanına “Hayal Tacirleri” adını vermişti adam. Ne kadar güzel bir isim. Ama hayal tacirleri sadece sinemacılarla sınırlı değil. Modern hayatın neredeyse tamamı hayal ticareti üzerine kurulu. Bir tarafta hayallerinden başka değerleri kalmamış olanlar. Diğer tarafta o hayalleri sömürüp paraya tahvil eden kurnazlar. Bu düzeneği ancak iki şey bozabilir.

Biri karşılığı para ve çıkar olmayan sunum, diğeri gerçek.

Evet, gerçek olan ve karşılığında bir çıkar beklentisi olmayan her şey, durup dinlemeye, ilgi göstermeye, üzerinde düşünmeye değer. Bütün mesele karşımızda duran, elimizi uzatsak dokunacağımız kadar yakınımıza gelmiş şeylerin arasında bu nitelik ayırımını yapabiliyor olabilmemizde.

Ahenk 16. sayısı ile karşınızda.

Sağlık ve esenlik dileklerimizle.

Editör

Malila

*Hatıralar un-ufak, hatıralar heyula...
Bunların zincirleri nerede ki Malila ?
Neden bırakmıyorlar böyle peşimi hâlâ ?
Sana hayır diyemem; peki, peki, Malila ...*

*Yasemen dudaklara peçe olmadı yıllar.
Ne tellerde bir ahenk, ne mızrabda mecâl var.
Yarım yüzyıl nedir ki, uzasa tarih kadar
Ne sultan olabildik ne haseki, Malila.*

*Turunç guruba hayran mı hâlâ o mirador ?
Ne zaman kapanacak geçmişe bu koridor ?
Portakal sandığından yaptığım agrandisor
Büyütmedi resmini ne çâre ki Malila...*

*Pergolanın içinde bir havuz mu uyurdu ?
Senin adını bana ilkönce kim duyurdu ?
Ne renkteydi bakışın, peşimden koşturdu ?
Hayat mı ? ona boşver; ya öteki ? Malila ...*

*Derman bulabilseydim, tutsaydı eğer dizim
Bu târumâr meclisten uzağa gidecektim.
Bütün şarkılar yarım, bütün besteler yetim,
Ne pîr-i mugan kalmış, ne de sâki, Malila.*

*Okul sıralarına oyulmuş bir armaydın;
At kuyruğu her saçta sen hemen oradaydın.
Sonsuzluk kadar uzak, şu nefes kadar yakın,
Ne aslâ, ne daima, ne de belki Malila.*

*Siyah-beyaz mı giyer karanlıkta her kâkül ?
Yenice paketinin kapağında majüskül.
Her çiçek kül renginde; ille gül, ille de gül.
Zamanın karşısında aşk da ne ki Malila ?*

*Biliyorum Malila, senden kurtulmak yalan;
Anlamsız ve cevapsız sorular, işte kalan.
Sana hayır diyemem, peki, peki Malila;
Hayat mı ? ona boşver; ya öteki ? Malila ...
Zamanın karşısında aşk da ne ki Malila ?*

Mesnevi Dersleri - Ney

DİNLE

Çünkü; dinlemek, dokunmaktan, tatmaktan, koklamaktan hatta görmekten daha önemli ve daha önceliklidir. Beş duyun ile elde ettiğin bilgilerin hepsinin doğruluğundan emin olamazsın. Algıladıklarını bilgi düzeyine yükseltebilmen için ayrıca çaba harcamak zorundasın. Bu çabanın en azı ve en verimli dinleyerek algıladıkların için olacaktır. Göz'ün kapağı vardır, kapanabilir; görevini yapabilmek için ışığa muhtaçtır. Ayrıca hem yön'le hem de açıyla sınırlıdır. Gözün algılayabileceği varlıklar da sınırlıdır. Sadece somut varlıkları, o da gerekli şartlar mevcutsa görebilirsin. Işık yoksa, karanlıktaysan göremezsin. Ama duyabileceklerinde böyle sınırlar yoktur. Somut varlıklardan soyut varlıklara, bu âlemden, ledûnne, ahirete, melekûta, ilhama, işraka, hisse ve akla dair her türlü hadisenin, vakıanın, mefhum ve mânâ'nın bilgisine, bütün bunların ve en önemlisi 'kendi'nin gerçeğine ancak dinleyerek ulaşabilirsin. Kur'an-ı Kerim'in ayetleri dinleyenleri muhatab almıştır. Vahye mazhar olanların hepsi "dinleme" hassasına sahip olanlardandır.

Duymak, işitmek yetmez; dinle. Öyle dinle ki, ses ve söz önce bilgi'ye sonra hikmet'e dönüşsün. Koyun kaval dinler gibi değil, ağaç topraktan, yaprak yağmurdan suyu çeker gibi dinle. Kulağın kapağı yok, açman gerekmez; aklını aç, kalbini aç, insafını aç ki dinlemiş olasın.

NEY'DEN

Ney; ses çıkaran aletlerin en ilgi çekici olanıdır. Yapısının basitliğine rağmen, ne öğrenilmesi kolay, ne de çıkarabildiği sesler sıradan veya tekdüzedir. Duyan, dinleyen üzerindeki etkisi ise idrak ve ifade sınırlarının bir hayli ötesindedir.

Ney ile ârif arasında bir çok benzerlik vardır ve bu yüzden ney kâmil insanı simgeler. Ney'in simgelediği insan herhangi bir insan değildir. İrfan sahibi, akıl sahibi insanın ağzından etkili, aşıkâne, anlamlı sözler dökülür. Ney'in sesi de öyledir.

Ney; dümdüz ve dosdoğru bir şekil üzeredir. Kemale

ermiş insanların da hâl ve tavırlarında, eda ve üsluplarında hele de sözlerinde hiçbir eğrilik göremezsin. Sesi duyulmadıkça ney; kuru, üstelik içi boş, fazladan bir de üstüne bir takım delikler açılmış herhangi bir çomak veya kamış gibi görülür. Gerçek ârifinde dış görünüşü böyle sıradan bir görünüştür. Her türlü görünüş özelliği ve gösterişten uzak, her türlü kendini görünüşle ifade arzusuna yabancı, süssüz, çalısız, temiz, duru ve sade.

Kâmil insan, arif, evliya, Allah dostu gibi terimler, ruhunu kemâle erdirmiş, hâli ve fiili ile yücelmiş gerçek insanı ifade eder. İnsan bu dünyaya başıboş kalması için gönderilmiş ve başıboş bırakılmış değildir. Bedeni ile herhangi bir canlıdan farkı olmayan insanı diğer canlılardan üstün kılan, yükselebilmesi, kendi gerçek değerini artırabilmesidir. Canlı anlamına gelen "hayvan" ile "insan" arasındaki fark, ruhunu yüceltebilme, sonsuzluğu hakedebilme kabiliyetidir.

Ney'in içi her şeyden boş, sadece aşk nefesi ile doludur. İrfan sahibi ermiş insanların gönlü de her türlü, şüphe, endişe, vesvese, hırs, riya gibi zararlı duygulardan temizlenmiş, sadece ilahî aşk ile doludur. İşte bu kâmil insanlar, maddeyi aşmış, bilgiyi hikmet ve irfana yükseltmiş olanlardır. Onlar, benliklerini muhabbetullah içinde eritmeyi başarmış olanlardır. Onlar yaratılışın asıl gayesi olan mükemmelleşme, noksanlıklardan kurtulma yoluna girmiş, belirli mesafelere ulaşmış olanlardır.

NELER ANLATIYOR,

Ney'in sesi, dinleyenlerin içindeki aşkı kuvvetlendirir. İrfan sahipleri, bilgiyi hikmet ve irfan derecesine yükseltebilmiş olanların sohbetlerinde de aynı tesir vardır. Arif kişileri dinledikçe içindeki aşkın arttığını, dünya elemelerinden, basit dertlerden kurtulduğunu, adeta hafiflediğini hissedersin. Ney'in sesi dinleyene bir aşk hikayesi anlatır, ney'i dinleyen o yanık seslerin arasından bir aşk macerası hisseder. İrfan sahiplerinin anlattıkları da gerçek aşıkların hâlleridir. Onların sohbetlerinden ötelere gerçekleri öğrenilir. Ney'in hüneri dış görünüşünde değil, içindedir. İrfan sahiplerinin de asıl üstün özellikleri içlerindedir. Onlar; mevki, makam servet ve maddi güç sahibi değildirler. Onların gücü sıradan insanların sahip olduğu maddî güçlerin ötesinde ve üstündedir. Manevî güç sahibidirler.

Ney, kendi başına hiçbir şey değildir. Bir üstada, kendisinden o güzel seslerin çıkmasını sağlayacak bir erbab'a muhtaçtır. İnsanında tekamülü de böyledir. İnsan kendi başına kalırsa şeytanın maskarası olur. Yücelmek için bir üstadın elini tutmaya, Onun gösterdiği yol üzere gitmeye muhtaçtır.

Tıpkı ney'in ne olduğu ancak bir üstadın hüneriyle sesi çıkınca belli olduğu gibi, ârif'in irfanı da konuşunca değil, ancak söyledikleri can kulağıyla dinlenince anlaşılabilir. Nasıl, ney'in sesinin kaynağı ney'in kendisi değil, ona üflenen nefese; hakikî ârifin kelâmının kaynağı da kendisi değil, her nefes irtibat hâlinde bulunduğu hakikî irfan deryasıdır. Zaten o, kendinden geçmiş, kendini aşmış, kendi olmaktan kurtulmuştur. Böylece de hakikat

deryasının nurunu, ziyasını ve bereketini çöl karanlıklarına akıtmaya vasıta olmuş, vesile olmuştur.

AYRILIKLARDAN ŞİKAYET EDİYOR

Dünya insanın gurbetidir, asıl vatanı değildir. Ney'in asıl vatanı da koparılıp getirildiği sazlıktır. Sazlıkta yeşil ve canlıydı. Bu dünyada kurudu. İnsan da ruhlar âleminde iken sonsuz lezzetler, manevî hazlar içindeydi. Dahası, mutlak mânada özgürdü. Bu çile ve meşakkat dünyasına gelince o tatlardan mahrum kaldı. Kurudu. Şimdi özgürlüğü özlüyor ama, nasıl bir şey olduğunu bile hatırlamıyor, bilmiyor.

Ney, asıl vatanı olan kamışlıktan kesilip getirildiği için gurbettedir. İrfan sahibi olanlar da bu dünyada ev sahibi değil, gurbet ehli olduklarının bilincinde yaşarlar. Yaşadığı yerin gurbet olduğunu bilen, vatanındaymış gibi yaşayamaz. Onun için sıla özleminden, ayrılık acısından, eza ve cefadan başka hâl; bir gün bu çilenin biteceğini, özlediğine kavuşacağını, aslına rücu edeceğini bilmekten başka da sevinç ve mutluluk yoktur.

Özlemek için sevmek, sevmek için de bilmek lâzımdır. Özleyeni dinle ki, sana neden sevdiğini anlatsın. Neden sevdiğini merak et ki ne olduğunu öğrensin. Bileni dinle ki senin de belki bir gün bilme ümidin olsun.

Ve nihayet; kendini öğren ki asıl ihtiyacını anlayasın. Dünyada ne kadar gam, kasvet, çile, meşakkat varsa; bunlara ait ne kadar şikâyet varsa hepsinin de bir tek noktadan, işin aslını bilmemekten kaynaklandığını öğrenmekten korkma. Bu noktaya ulaşıncaya anlayacaksın ki asıl korkulması gereken gerçeğin kendisi değil, ondan habersiz olmaktır. Özgürlük istiyorsan önce ayrılığın anlamını öğren ki özlemenin anlamı olsun.

İşte Mesnevî baştan sona bu ayrılık macerasının hikayesinden ibarettir.

M. Said Karaçorlu

leyla incinir

*re dedi mecnun..
çirkin kara köpek
pis tüyleriyle kaplı ağzından öpmeli
sana saygı duymalıyım
sen leylanın köyünden geldin
onu gördün
onun bastığı topraklara değdi ayakların*

*sen çirkin kara köpek
sermeliyim seni
yoksa leyla incinir*

*re dedi mecnun
bırak kolumu doktor
istemiyorum ki ilaçlarını
ben hastalığımla mutluyum
derdim ondan geliyor
onunla öylesine doluyum
damarlarımda kan değil dolaşan o
re sen bilemeyeceksin asla bunu*

*bırak elindeki neşteri kanım akmasın
hayır canı yanacak olan ben değilim*

leyla incinir

Uyuşum Ve Ayırışım

Geçenlerde bir e-mektup aldım. Ünlü bir gazetecinin imzasını taşıyan bir yazı, görkemli doğa fotoğraflarıyla desteklenerek bir slayt gösterisi oluşturulmuş. İçinde belirli bir insan figürü olmayan fotoğraflar o kadar güzel ve etkileyici ki, böyle bir görüntünün bir yerlerinde bulunma özlemiyle, kaskatı bir yalnızlığın ürküntüsü arasında karışık duygulara kapılıyor gören.

“Ruh Buluşması” adını taşıyan yazı da fotoğraflar kadar etkileyici. Meksika’daki bir arkeoloji gezisinde Avrupalı turistlerin, kendilerine rehberlik yapan yerlilerde gördükleri bir davranışı anlatarak başlıyor. İnka’ların torunları oldukları belirtilen yerliler bir süre yürüdükten sonra, bir süre de oturup bekliyorlar. Bunun sebebi sorulduğunda verdikleri cevap oldukça ilgi çekici, yazara göre de çok güzel : Bedenleri hızlı yürüdüğü için geride kalan ruhlarını beklediklerini söylüyorlar.

Yazar bu “güzellik”ten yola çıkarak günümüzün en önemli problemlerinden birini teşhis ediyor ve çözüm üretip öneriyor : Bu cevabın, “niye mutlu olamıyoruz ?” ve ‘niye’ ile başlayan buna benzer soruların da cevabı olduğunu; “bu aptal hayatın içinde çok hızlı yol aldığımız” için ruhlarımızın bizden gerilerde kaldığını söylüyor. Ayrıca utanıyor mu, öğünüyor mu belli olmayan bir tonla “ten uyuşması kadar ruh uyuşmasının da önemine inandığını” belirtiyor. Tabii sorun teşhis edilince tedavi kolay : “Freni patlamış bir kamyon gibi yaşamayalım, biraz mola verelim ki ruhlarımız bize yetişsin” diyor.

İnsanın yalnız bedenden ibaret olamayacağını, beş duyusuyla algılanması mümkün olmayan bir “eş-varlığının” daha olduğunu ve bunun adının “ruh” olduğunu farketmesi ne kadar güzel. Varsın birileri onun fizik dünyasına ait bir kavram olmadığına göre fizik ölçüleriyle tanımlanmasının, ölçülüp biçilmesinin, kısacası matematik bir bilişle bilinmesinin mümkün olmadığını bile bile tanımlamaya, kalıplamaya, anlatmaya çalışsın. Kişilikle davranış arasındaki sağlam ilişkiyi farkedince, varsın ruh’u kişilikte görmeye; davranışlardan yola çıkarak onu yakalamaya, madde dünyasına indirgemeye, hükmetmeye kalkışsın. Varsın onu diğer fizik-ötesi kavramlarla, akılla,

bilinçle, hayalle bağdaştırmaya, özdeşleştirmeye çabalasın. Bunların önemi ikinci derecede. Birinci derecede önemli olan onu farketmek, varlığını kabul etmek.

Acaba hızlı yaşadığımız için mi ruhlarımız gerilerde kalıyor, yoksa bir ruhumuz olduğunu unutup hayatımızı bedenimize endekslediğimiz için mi; ayıptan, kabahattan kaçır gibi gaz pedalına bu kadar kuvvetli basıyoruz ? Yoksa bedeninin fâni, ruhun baki olduğu; bu sebeple önemli olanın beden değil, ruh olduğu; onun hızlı yaşamakla uzaklaşılacak değil, ama ihmal edilince kaybedilecek olan asıl değerimiz olduğu düşüncesini “eskimiş” mi, “zor anlaşılır” mı buluyoruz ? Acaba, arada sırada, hızlı yaşadığımızı farkettiğimiz zamanlarda hatırlamamız mı, yoksa günde en az beş kere bedenimizi unutup ruh olmamız mı gerekiyor ?

Davranış bilimi metodolojisinden başka bir ürün verememiş olan psikoloji’nin üstlendiği görevi doğru anlamıyla bizde gerçekleştiren bilim dalının “İlm-ün Nefs”, yâni “kendini bilme bilimi” olduğunu acaba kaçımız biliyoruz ?. Ama herkes bunları nereden bilsin, bu kadar telaş içinde bunları araştırıp öğrenecek zamanı nereden bulsun değil mi ? Hayatın gerçekleri üzerinde bilgilenmek için magazin sayfalarında karşılaşmayı beklemek; bulduklarını, hele de biraz fanteziye, biraz romantizme, biraz da egzotizme bulaştırılıp kolaylaştırılmışsa, hazır lokma olarak yutuvermek varken ...

Kendine, kendi ruhuna yabancılaşmak veya onunla bütünleşmek kadar, ruhlar arasındaki yakınlaşma ve uzaklaşma da önemli değil mi ? Belki de, ruhlar arasındaki ayırışmayı anlamak, ruh beden ayırışmasının sebebini bulmamıza yardımcı olabilir.

Bu alandaki görüşler arasında bir hayli uyumsuzluk ve tereddütler var. Acaba deniyor, insan ilişkilerinde aslolan çatışmadır da, bağdaşma istisnai duruma mı aittir, yoksa bunun tersi mi doğrudur ?

Herkesin kendine göre bir tasavvur dünyası var. Tasavvurun temellerini şaşmaz doğrular oluşturuyor.

Bu temelin üstünde başka doğrular, onların üzerinde daha başkaları ve diğerleri vardır. 'Kesinlik', derinlikle orantılı; bina yükseldikçe doğruluğun kesinliği zayıflıyor. Tabii bu bir kural değil, bir genelleme. Sayıları az da olsa hiçbir şaşmaz doğrusu olmayan uyur-gezerler de, müzakere edilebilir hiçbir doğrusu olmayan ahmaklar da bulunabilir.

Şaşmaz olduğu için temel, temel olduğu için de şaşmaz nitelikte bir doğrunun çekilip çıkarılması değil, yerinden oynatılması bile bütün düşünce dünyasını sallayacak; çatlaklara; taşlar, duvarlar, kirişler ve sütunlar arasında ayrışmalara; hatta çok zorlanırsa önlenemez yıkımlara sebep olacaktır. Böyle bir tehlike göze alınamayacağına göre şaşmaz doğruların ne pahasına olursa olsun savunulması da şaşmaz bir doğrudur. Yoksa ne tasavvur'un, ne de düşünmek gibi yüce bir nimetin farkında olmanın anlamı kalır.

Nedense hemen herkes, çatışma başladığında, saldırıyı genellikle karşı tarafın en temel doğrularına yöneliyor. En sağlam bilinen yerlere vuruluyor, vurmaya çalışılıyor ki, vuruşun etkisi en yüksek derecede olsun. Tabii bu taktiğin zaafi da gene bizzat kendisi. En sağlam yer, yıkılması en zor olan yerdir. Halbuki işe zayıf noktalardan, yani üst katlardan başlansa belki de kazanma ihtimali daha yüksek olacak.

Peki ama amaç nedir, taktik anlaşıldı da, bu çatışmanın, savaşın sebebi, gayesi nedir ? Nasıl bir "kazanma" dan söz ediyoruz ?

İnsanlar arasında meydana gelmiş ve gelecek olan hiçbir çatışma yoktur ki, sebebi 'çıkarmak' olmasın. 'Çıkar' denince ille de mal, mülk, servet gibi maddi değerler anlaşılmalıdır. Sahip olmak, hükmetmek hatta dediğini kabul ettirmek bile 'çıkarmak' kapsamındadır. Üstün ve güçlü olmak, böyle görünmek, böylece kendine olan güvenini artırmaya çalışmak da. Galiba en sinsi, dolayısıyla en tehlikeli olanlar da, sahip olunanla olunmak istenenler arasındaki sonsuz boşlukta yer alan çıkarlar.

Bir insan, hayatı çatışmadan ibaret, kendi bütün doğrularını da kutsal görüyorsa ondan nasıl bir insan ilişkisi bekleyebiliriz ? Çatışma, vuruşma ve savaş değil mi ? Kendisi gibi düşünmeyenleri bulup bulup karşı görüşleri ve bunların sahiplerinin anlayışlarını, kişiliklerini, özgüvenlerini yoketmek; yokedilemiyorsa yıpratmak,

hafifletmek; ya izâle ya de izole etmek. Fırsat bulduğunda karşıdakinden bir şeyler eksiltmek. O eksiltileni kendi hanesine geçsin geçmesin, kendine gerekli olsun olmasın, eksiltmek. Onun iyiniyet gibi, saflık gibi, hattâ bazı alanlardaki bilgi eksikliği gibi çeşitli zaafalarını bulup ne kadar küçük, ne kadar anlamsız ve değersiz olursa olsun, hemen birşeyler koparmak, kendi çıkarına kullanmak.

Neyse ki bu ekstrem türün sayısı galiba pek fazla değil. Ama, bunların zararı yalnız kendi yakın çevrelerine olmuyor. Zararlarını görmüş olsun veya olmasın, bunları görenler de, bunların ahlâkını benimsemeye ve onlar gibi yaşamaya niyetleri ve yetenekleri olmasa bile hayatı onlar gibi görmeye, onlar gibi algılamaya başlıyor. Bu algılama, somut çıkarlar için olmasa da, günlük en basit ilişkilerde bile rekabete, çekişmeye dayalı, bu kavramlar üzerine kurulu davranış modellerinin gelişmesine ve yaygınlaşmasına yol açıyor. Olay ve kişi sayısı arttıkça kötülük sahası genişliyor. Hani derler ya, iyilik kalıcı, kötülük bulaşıcıdır.

Sonuçta şu oluyor : aslında istisnai ve kötü durum olan ayrışma yaygınlaştıkça genelleşiyor ve kurallaşıyor. Asıl, doğru ve iyi olana da küçülmek ve neticede yok olmak kalıyor. Ondan sonra da oturup 'niye hem kendimize hem birbirimize bu kadar yabancılaştık acaba ?' diye kara kara düşünmeye başlıyoruz.

Kendi kendimize, kendi varlığımıza yabancılaşmamız ne kadar yüksek düzeylere ulaşmış ki; sorumuza cevap, sorunumuza çözüm bulmak için kendi kültürümüze bakmayı bile akıl (belki de buna tenezzül) edemiyoruz da tâ Dünyanın öbür ucundaki Meksikalılara; coğrafi uzaklık kâfi gelmiyor, tarih olarak da uzaklara, tâ İnka'lara kadar gitmeyi tercih ediyoruz.

Halbuki, aslolanın çatışma ve ayrışma değil, uyuşma ve kaynaşma olduğunu farketmek için okur yazar olmak bile gerekmiyor. Ormandaki yalnız adam Tarzan bile bu gerçeğin farkında. Şöyle başımızı kaldırıp sadece görebileceğimiz yere kadar bile bakmamız yeterli.

O kadar çok sayıda, o kadar birbirine zıt varlık, o kadar muazzam bir uyum içinde varlıklarını sürdürüyor ki; gözü olup da görmemek, aklı olup da farketmemek, idraki olup da anlamamak ve iz'anı olup da kabul etmemek mümkün değil..

Dönence

Ömür suya çizilen bir resim
Hürek bir hüznün fotoğrafı
Hepsi hepsi bir kırık tebessüm
Ve bir hayal yaşadık alt tarafı

Albümde bir dünya haritası
Biraz kaşarlanmış biraz ıslak
Hani o deli çağ fırtınası
Hangi plastik kavanoza tutsak

Ellerinde ateş var geri dön
Harım bir türküyü bitirmeye
Dur ve bir kere daha düşün
Ey sabır ey tahammül nereye

Gri bir posa tüm aşk özeti
Ah o lanet olası dik gurur
Tak artık yakana suç rozeti
Ve devrik dünyanı yeniden kur

Poşkun Füksel

Puma Mektubu - Bayram

Kaçıncı oldu? Bilmiyorum. Kaç tane kaldı? Bilmiyorum. Kaçı nerde ve nasıl geçmişti? Hiç bilmiyorum. Kalanlar nerede ve nasıl geçecek? Hiç ama hiç bilmiyorum.

Bir bayram daha geçti.

Senden uzakta bayram geçirmek ne kadar zor bilemezsin. Bak işte bunu ben biliyorum. Bayram yaklaşırken sancısı başlardı. Otogarların gürültülü, rezil karmaşası, zar zor bulunan biletler, bir aylık maaşın, eli boş gitmemek adına birkaç ufak tefek hediye almaya yetecek kısmının dışında kalan hepsini alıp götürün yol ücretleri. Hadi bunlar ikinci dereceden önemli. Ya, o otobüslerin insanı kendi biçimine sokmaya mecbur eden dar koltuklarında ki cenderede geçen saatler. Gece yarılarında, uykunun daralmayla giriştiği savaş. Kucağındaki çocukların başlangıçta meraklı rahatlığının daha sonra sürekli ağlamaya dönüşen ızdırabı. Sıkış tepiş doldurulmuş yolcular. Bir koltuk mutlaka iki yolcuya birden satılmıştır. “Ne yapalım kardeşim, milli servet, boş mu gitsin araba?” demagojisi ile öfkeli homurtular yol boyunca devam edecektir. Herkes gergindir. Muavinden su istemek cesaret, kaptan şoföre çocuğun ihtiyacı için birazcık durmasını istemek ciddi bir risktir. Yüksek sesle oğullarından, damatlarından, gelinlerinden bahseden görgüsüz adamın özel hayatını naklen yayınlayan sesi ile kalitesiz rezil, aşâğılık, insana hayatın anlamını kaybettiren müzik sesi birbirine karışmaktadır. Sabaha yakın elliye yakın kişi saatlerdir içinde buldukları olağanüstü şartlardan bitap düşmüş, uykuyla kendinden geçmek arası bir hâldedir. Bu sefer gözün kaptan şoförün uykudan küçülmüş gözlerine durmadan içtiği sigaranın dumanı kaçtığı düşünürken eliyle vites kolunu aradığına takılır. Basbayağı uyumaktadır adam. Kaza korkusu her şeyin üzerine çıkar.

Bu gönüllü, istenerek, hatta günler öncesinden planlanarak, düşünülerek, tasarlanarak girilen bir cinayet ortamıdır. Bunların daha ötesi daha fazlası da olsa şikayet edilecek, yakınılacak hiçbir şey yoktur.

Çünkü bütün bunların olmaması demek yalnız başına, başında büyükler olmadan geçirilecek bir bayram

demektir. Bu ne demek olduğu yaşanarak öğrenilmiş öteki seçenektir.

Hani, bizim oraların biraz anlamsız bir göreneği vardı. “Kara bayram” derlerdi. İçinden cenaze çıkmış evin halkı, ölümden sonraki ilk bayramı, aradan sekiz ay geçmiş olsa dahi kara bayram olarak geçirmek zorundadır. Yeni şeyler giyinmez, sevinmez, mutlu değil hüzünlü olmak zorundadır, hiçbir yere bayramlaşmaya gitmez, kendisine kara bayram başsağlığı dilemeye gelenleri bekler. Gelenler de gerektiği gibi bayramlaşmaz. Başsağlığı dilemekle, bayramlaşmak arası bir şeyler yaparlar. Dua okur, ölen kişiyi anarlar. Ölüp gideni unutmadığını, hâlâ sevgisinin ve özleminin devam ettiğini, çünkü ölümün yok olmak olmadığını, tam aksine bir zaman sonra tekrar buluşulacağına dair inancı vurgulaması açısından belki biraz tutar yeri vardı ama aslında iyi ki unutulup giden görenekler arasında kaldı. Çünkü her şey zaman içinde yapaylaşıp gerçekliğinden çok uzaklara düşüyor. Gurbet bayramları işte böyle kara bayramlar gibi oluyordu.

Bayramın hazırlıkları ne kadar ciddiye alınırsa alınsın olması gerektiği coşku düzeyine ulaşmaz. Ne olacak ki gelecek bir kaç kişi vardır, gidilecek birkaç kişi. Arife gününün çarşı Pazar kalabalığına girmemek lazım. Taksitle satış yapan, bayram indirimli mağazalardan birkaç parça bir şeyler almak lazım.

Ama hepsinin sonucu o olağanüstü bayram sabahına çıkacaktır. Sabah erkenden kalkılacak, bayram namazı için hazırlanılacak, camilerin dışına taşmış cemaatin arasında yer bulabilmek için ya erken çıkılacak evden ya da seccadelerin en eskisi seçilip yanına alınacak. Yüzlerinde dingin bir huzurun, senede birkaç kez girilen ortamın şaşkınlığına karıştığı çoğu hiç tanınmayan birbirinden çok farklı simaların arasına girilecek. Sabah uykuları kendi istekleriyle bölünmüş küçük çocukların yüzlerinde ki ifade ise “a işte mekleşmek böyle bir şey olmalı” denilecek berraklıkta olacak. Kendisi görünmeyen imamın barıştan, kardeşlikten, komşuluktan, akraba bağlarını koparmamaktan bahseden konuşmaları cızırtılı hoparlörden dinlenecek. Hutbeyi dinlemeyip kendi aralarında bir şeyler konuşup gülümseyenlere

nahoş bir bakış fırlatılacak.

Hepsinin sonu eve dönüşü çıkacaktır. İşte asıl felaket o zaman başlayacaktır.

Bu böyle olmuyordu. Sen ne zaman kalkmıştın? O kadar yemeği ne zaman nasıl hazırlamıştın? O uykunun en tatlı, en koyu, en katmerli yerinde “hadi yavrums kalk” diyen sesindeki vurgu, sevginin, şefkatin, fedakarlığın, kendini aşmış ve somutlaşmış, algılanabilir derecede maddileşmiş dönüşümü hangi bestekarın bestesiydi? Nasıl hazırlanırdık? Nasıl jandarma karakolunda ki askerleri, yoldan geçenleri, bulabileceğimiz, tutabileceğimiz herkesi kolundan çekiştirerek eve bayram yemeğine getirirdik? Bunu hangi bilinçle, hangi öğütle, hangi sorumluluk duygusuyla yapardık? Ne kadar çok kişi getirebilirsek o kadar çok bayram olacağına dair inancımızı nereden almıştık? Ağabeylerim benden daha çok kişi getirirdi, niye üzülürdüm buna?

Kalabalık bayram yemeğinden sonra bayramlaşmanın, el öpmek için sıraya girmenin, bozulmayan büyükten küçüğe doğru sıralamanın sonlarında olmanın, büyüklerin bir şeyler verme küçüklerin hepsinden alma konumunun tatları ayrı ayrıydı. Hepsi her şey birbirine karışırdı. Akıl almaz bir karmaşa yine akıl almaz bir düzen içinde birbirini takip ederdi.

Hayır, bütün bunlar, insan bilincinin doğal seyri içindeki “geçmişe özlem” tamlamasıyla açıklanamaz. Çok yüzeysel, çok sıradan, çok içi boş bir terim “geçmişe özlem”. Hangi geçmişe, neresine ne için özlem. Bu daha farklı bir şey. Eğer bunlar yoksa, bağların yok, eğer bunlar yoksa yapayalnız, kimsesiz, çaresiz, eğer bunlar yoksa geçmişi ve geleceği olmayan, eğer bunlar yoksa bozkırlarda rüzgarın eğip büktüğü bir ot olmakla karşı karşıyasın demektir.

Artık otogara koşmalı, ne pahasına olursa, nasıl olursa olsun, bunlardan elde ne kalmışsa kalsın, oraya doğru gitmeli. Bak bayram geliyor. Böyle yapayalnız bayram geçer mi?

Bayram için uzaktan gelenleri bekleyenlerin hüznünü kazanç kapısı yapanlar, nereden bilecekler, bekleyeni olmayanın içine düştüğü hiçlik duygusunu.

Laedri

Külbastı Fıyeyn At

Soğuk bir kış gecesi, her yer örtülü karla
Amansız bir fırtına uğulduyor ısrarla.

Dışarda tek canlı yok, herkes sinmiş bir yere
Kurtlar bile çekilmiş soğuktan inlerine.

Dağ başında bir hanın taş duvarlı sofası
Bir kenarda bir ocak, pek gelmiyor yanası.

Ocağın etrafında yarım halka yolcular
Koyulmuşlar sohbeta, öbekler beşer-onar.

Yarın bir panayır var konakta bir sonraki
Sabah yola çıkarlar durursa eğer tipi.

Şimdi yatmadan önce etmeli biraz lak-lak
Nasıl olsa burası yataktan daha sıcak.

Arada bir yükselir bir ses aralarından:
"Biraz odun getirsen ölür müsün acından ?"

Hancı söylenerekten üç-beş çırpı getirir
Saman alevi gibi, parlar ve bitiverir.

Dışardan gelen bir ses bütün sesleri kesti;
Herkes kulak kesildi, bu da neyin nesiydi ?

Kapı çalınıyordu, anladı bunu herkes
Bir kere daha gelip tekrarlayınca o ses.

Hancı feneri kapıp kapıya doğru koştu,
Çok geç vakit de olsa müşteri geliyordu.

Yolcular hep birlikte kapıya yüz çevirdi
Bu geç saatte gelen acep nasıl biriydi ?

Merak uzun sürmedi, yolcu kapıdan girdi,
Biraz orda bekleyip etrafa göz gezdirdi.

Oturanlar bir süre onu ölçüp biçtiler,
Biri birine dönüp merakla bakıştılar.

Hayır, tanıyan yoktu, besbelli bir yabancı

Derken kapıdan girdi, elinde fener, hancı.

Yabancının atını götürmüştü ahıra,
Şimdi sıra gelmişti misafire "buyur"a.

"Buyurun, şöyle geçin" diyerek yol gösterdi
Birileri kalksın da yer açılışın isterdi.

Sesini yükselterek "ocağa yakın gelin"
Dese de ilgisini çekemedi kimsenin.

Yolcu onun çâresiz bakışına teselli
Vermek için anlamlı, hafifçe gülümsedi.

Koyu renkli bir bezle masayı temizlerken
"Hazır yemek kalmadı, biraz et var istersen;

Çömlekte uzun sürer, ama külbastı kısa"
Diye hancı menüyü sunmuştu ustalıklı.

Yabancı seçimini hiç zorlanmadan yaptı :
"En iyisi sen bana yap güzel bir külbastı.

Ama iki kişilik olsun" diye ekledi
Hancı anlamamıştı, biraz durup bekledi.

Yabancı tekrarladı : "Evet, iki" diyerek
Hancı mutfığa geçti, pek merak etmeyerek.

Ama diğer yolcular artırdılar fiskosu;
Bir kere başlamıştı koyu bir dedikodu.

Kimi tahmin yürütür, kimi tezler üretir
Kimi itiraz eder, başka fikir üretir.

Her masada gürültü, her grupta bir telâş,
İnip kalkan, sallanan, konuşan onlarca baş.

Kendi hâlinde gibi görünmeye çalışan,
Ama aynı merakın pençesinde boğuşan

Yolcular bir sonuca varmadan hancı geldi,
Tabaklardan birini masaya yerleştirdi.

İkinci ne olacak ? der gibi durdu hancı;
Hemen emrini verdi bekletmeden yabancı:

"Onu atıma götür" dedi önem vermeden.
Ama dili tutuldu hancının hayretinden.

Yalnız hancının mı ya ? Herkes sus-pus olmuştu,
Sanki yabancı hariç hepsi öyle donmuştu.

"Evet evet, atıma" diye tekrarlayınca
Hancı döndü, yöneldi çâresizce kapıya.

Hancının arkasından önce bir-iki yolcu,
Sonra hepsi beraber dışarıya koşuştu.

Koca sofa bir anda bomboş kalıvermişti;
'Külbastı yiyen bir at' görülmemiş bir işti.

Bunu kaçırmak olmaz, gidip görmeli hemen
Diye hepsi koşuştu fazlaca düşünmeden.

Az sonra önde hancı, döndüler hep beraber.
Yüzlerinden belliydi: yıkılmıştı hayaller.

Ama içerde birden bir farklılık gördüler.
O zaman anladılar, birbirine döndüler:

Yabancı yer değişmiş, başka yere geçmişti,
Ocağın yakınına bir yere yerleşmişti.

Ayrı ayrı düşündü hepsi de aynı şeyi:
Bir oyuna gelmişler, ama haketmişlerdi.

Masal biter, söz bitmez; dinle canım Oğuzhan:
Yalnız gülmek değildir beklenen masallardan.

Bir ders çıkar, sanma ki yalnız şaka ve alay;
Dost kazanmak güzeldir, düşman kazanmak
kolay.

Yapacak bir iyilik varsa yapmalı insan;
Çokça yardım etmeli başkasına her zaman.

İyilik-sever olmak kimseye vermez zarar,
Yardımlı sevenleri herkes bağrına basar.

Yardımcı olanlara yardım eden bulunur.
İnsanları sevmeden sanma insan olunur.

Sevilmek isteyenler yardım sever olmalı,
İnsanları severek mutluluğu bulmalı.

Lâedri

Geyazıları - Ballıkayalar Vadisi

İster kanyon içerisinde dere ve şelaleler eşliğinde, ister yapılacak keyifli bir doğa yürüyüşü.

İzmit'den yola çıktıktan sonra yaklaşık 1 saat içinde Gebze' nin Tavşancıl Köyüne ulaşıyoruz. Burada içinde ördeklerin yüzdüğü tahta köprüsüyle ve ahşap restoranıyla çok şirin bir gölet kenarında sabah kahvaltınızı yapabilirsiniz.

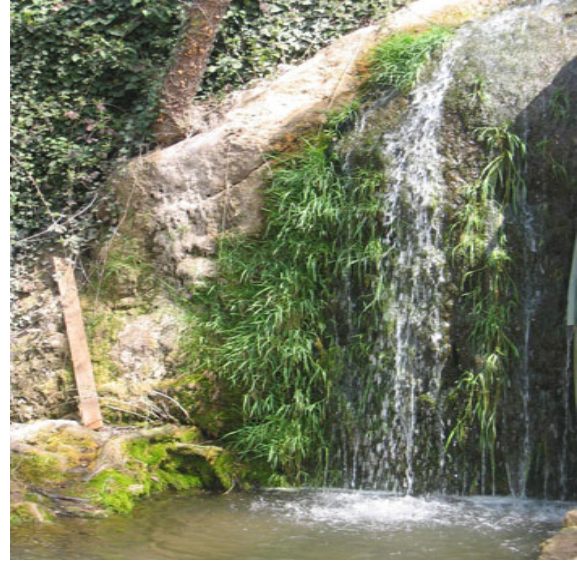
Ardından muhteşem kanyon manzaraları seyrederek ve bazen de sık orman içinden geçerek kanyonun içine ulaşıyoruz. Ballıkayalar Vadisi, Uzunluğu 1.5 km, genişliği 40 ile 80 m. arasında değişen kanyon görünümü, dar ve derin kazılmış bir "Boğaz". Kuzeyden güneye, Gürgenden adı verilen ve vadi içerisinde "Ballıkaya Dere" adını alan bir akarsu tarafından, yakın jeolojik geçmişte kireçtaşları içerisinde oyularak açılmış. Aynı dere, vadi çıkışından sonra ufak bir göl oluşturup, göl çıkışını takiben Tavşanlıdere adını alarak güneyde Marmara Denizine kavuşuyor. 1847 hektarlık bölümü 1995 yılında tabiat parkı ve doğal sit alanı ilan edilen Ballıkayalar, büyüleyici bir güzelliğe sahip.

Patikalarıyla ve kanyonuyla doğa yürüyüşçülerinin, dağcılarının keşif tercihi.

Kanyonun girişinde adeta giriş kapısı gibi, derenin iki yanında yükselen kaya duvarları görünce hayranlık dolu bir şaşkınlık yaşayacaksınız. Her mevsim gidebileceğiniz bu doğal alan bahar aylarında bir başka güzel oluyor.

Yürüyüş için ben basit olan parkuru öneriyorum. Kanyonun üstünden geçen, yol boyu dağ çileklerinin bize eşlik edeceği ve kanyonun en yüksek noktasına ulaşan patika. Bu parkuru tercih ederseniz dağcıların kaya tırmanışlarını izleyebilirsiniz.

Kayaları eriterek kendine yol açan bu dere bir buçuk saatlik parkur boyunca şelalelerle bizleri hayran bırakıyor. Şelalelerin altındaki derin yerlerde tatlı su kefali ve barbuz balıklarının yaşadığını söyleyebilirim. Kurbağa, yengeç ve su yılanlarına da bolca rastlamak mümkün. Dere, göçmen kuşların uğrak yeri olduğundan, ağustos ayının sonlarında binlerce leyleğin kayalardaki ilginç görüntülerini izleyebilirsiniz.

Atmaca, alacakarga, erkemez, hüthüt, tarla kuşu ve bülbül bölgedeki kuş popülasyonunu oluşturuyor. Çakal, tilki, tavşan, domuz ve köstebek ise Tabiat Parkı içinde rastlayabileceğimiz diğer canlı türleri. Kanyonun sonunda bizi müthiş bir şelale bekliyor. Şelale karşısında mangalımızı yakıp ve şelalenin keyfini çıkartabilirsiniz. Hatta isteyenler uygun hava şartlarında şelalenin altındaki gölete girebilirler. Şelale keyfini tamamladıktan sonra kanyonun içinden geçerek parkurun sonuna ulaşıyoruz. Burası sabah kahvaltı yaptığımız yer.

Gülay Yenilmez

Hayri Bostan

Cezaevi İzlenimleri (1) Onlar da İnsan

Bu teklifi aldığım ve de kabul ettiğim andan beri sebebini tam anlayamadığım bir heyecan, endişe ve tedirginlik içindeydim. Acaba nelerle karşılaşacaktım? Acaba başıma bir kötülük gelir miydi? Bana bir zarar vermeye, rehin almaya kalkarlarmıydı? Personelle, yöneticilerle, oradaki sıkı denetim sistemiyle bir sorun yaşayacak mıyım? Ve bunun dışında sebebini tam çözemediğim bu tedirginliğin verdiği stres uyularımı kaçırıyordu. Keşke kabul etmese miydim? Hayatta hiç “hayır” demeyi öğrenemedim. Onun için de her yerde ve her zaman “alavere dalavere bizim memed nöbete” olmuştur. Eğer bir işi yapmaya talipli bulamazlarsa akla ilk gelen isimlerdenimdir her zaman. Ama ortada cazip bir durum varsa, bir getirim varsa, geleceğinde parlak bir beklenti varsa, tırıskadan bir olay bile olsa kolay kolay haberim dahi olmaz. Hayatımda tamamen yabancı olduğum bu ortamı hem merak ediyordum, hem de kalbim heyecandan küt küt atıyordu. Nelerle, kimlerle karşılaşacağım merakı beni oraya çekiyor, taşıdığım korku, heyecan ve tedirginlik beni kaçmaya, bu işten vazgeçmeye, yol yakıncan dönmeye itiyordu. Nesini merak ediyordum ki? Katiller, hırsızlar, gaspçılar, cinsi sapıklar, tecavüzcüler... Akla gelebilecek her türlü suçlu bir şekilde irtikâp etmiş insanların tıklıdığı, tam on iki tane koğuştan oluşan, hayatımda hiç tanık olmadığım bir ortama adım atıyordum.

Teklif edilen bu görevin mahiyetini konuşmak için gittiğimde karşılaştığım ve çok yadırgadığım arama tarama, eşyaları x-raydan defalarca geçirmeler, tekrar aranmalar, kemerime cüzdanıma varıncaya kadar didik didik aranmayı bu kez fazla yadırgamadım. Ondan sonraki hantal, ağır kilitli kapıları peş peşe geçerek nihayet ilgili müdürün odasına vardım. Planları programları gözden geçirdikten sonra birlikte koğuşları dolaşmak üzere çıktık. Yüreğim ağzımda. Birinci müşahede, ikinci müşahede, üçüncü müşahede... Çocuk koğuşu... Emniyet koğuşu... Cinsel suçlar koğuşu... Umutsuz, yorgun, bitkin, meraklı yüzlerle karşılaşıyorum. “Geçmiş olsun-Allah kurtarsın” demek burada nezaket icabı. Hiç alışık olmadığım halde kendimin dahi zor duyabileceğim bir ses tonuyla, ellerini tedirgin ve ürkek tavırlarla sıkıyor, bu sözleri tekrarlıyorum. Sanki her an bir saldırıya uğrayacakmış gibi. Sanki her an bir bildik “cezaevi isyanı”nın ortasında bulacağız kendimizi. Müdürü ve beni rehin alacaklar ve “ya isteklerimizi yerine getirirsiniz, ya da bunların gırtlaklarını keseriz” diye

bağırmaya hazırlanıyor, bu düşüncelerini eyleme koymak için fırsat kolluyorlardı.

Daracık koridorlar, demir parmaklıklı, ağır kilitlerin sarktığı kapılar, kapılar... Karışık labirentlerden geçerek bir yerlere ulaşıyoruz. Orta yerde bir alan, üzeri çelik kafesle kaplı. Üzeri açık alana bakan yüksek kulelerde askerler, uzun namlulu silahlarıyla tetikteler. Hava yağışlı. Islanmamak için saçak altlarından yürümeye çalışıyoruz. Her tarafta çamaşırlar asılıyor. Koğuşların içi loş, karışık, basit eşyalarla, sade masalarla donatılmış. Orta yerde kocaman bir soba koğuşu ısıtıyor. Tutuklu ve hükümlülerin bazıları uyuyor, bazıları çamaşır yıkıyor, bazıları volta atıyor. Bu “volta”lar da beni çok heyecanlandırıyor. Sanki bir tiyatro, bir gösteri izliyordum ve her şey rol icabı bir oyundan ibaretti. Hapishane, malta, volta ile ilgili bildiğim bütün şiirler, müzikler, mısralar deyişler üşüşüyor hayallerime. Yarım asra merdiven dayamış hayatımda sadece sinema ve tiyatrolarda tanık olduğum rol icabı ortamın tam ortasıdaydım. Yolumu, yönümü ve kendimi iyice kaybetmiş gibiydim. Sadece elini isteksiz ve tedirgince sıktığım, yüzlerine bakmaya çekindiğim bu mahkûmlara kendimin zor duyduğum titrek bir sesle “geçmiş olsun, Allah kurtarsın” sözlerini tekrarlamaya çalışıyorum. Yanı başımda yürüyen ve bana rehberlik eden müdür çok rahat. Onlarla çok içtenlikli konuşuyor. İçtenlikli ve otoriter. “Hocam” diyor, “her cuma günü gelecek, koğuşlarımızı ziyaret edecek ve sizlere bir şeyler anlatacak. Ona misafirperver davranın. O sizin misafiriniz. Bir şikâyet istemiyorum...”

Koğuşları tanıma anlamındaki bu dolaşmadan sonra müdür beyin odasına döndük. Abdestlerimizi alarak cuma namazı için birlikte camiye gittik. Namazdan sonra döndük ve yemekhanede yemeğimizi yedikten sonra tek başıma, gardiyanların yardımıyla koğuşlara yollandım.

İlk uğrak yerim elimde müdür beyin hazırladığı programa göre revir. Ağır demir kapıların kilitleri metal seslerle açılarak bana yol gösterildi. Revir ana caddeye bakıyor, E-5 karayoluna. Ortada büyük bir soba yanıyor ve koğuşu ısıtıyor. Yataklarda yaşlı genç insanlar yatıyorlar. Gençlerden birinin gözü mosmor. Belli ki kavga etmişler ve gözüne yumruk yemiş. Seksen iki yaşındaki Faik dede çok konuşkan. Bana hiç fırsat vermiyor. Ötekilere de. Hep konuşmak istiyor. Orta yerde, pencere tarafında serili seccadeler var. Burası adeta bir mescit. Din hocası

olduğumuzu öğrendiklerinde dinlemekten çok anlatmak istiyorlar. Genç bir tanesi on iki sayfaya kadar hafızlık yaptığını söylüyor. Bir süre sohbet ettikten sonra orada sessiz duran otuz yaşlarındaki gencin de Faik dedenin oğlu olduğunu öğreniyorum. Buraya nasıl düşmüşler? Suçları, öyküleri neydi? Merak ediyorum ama sorgulama ve yargılama üslûbundan sakınmam gerektiğini bildiğim için özellikle sakınıyorum. Onların anlattıklarını ilgiyle dinliyor, o kadarıyla yetiniyorum. İkranda bulunmak istiyorlar. Çay ya da kahve. Neskafe diyorum ve kocaman bir bardakla neskafem geliyor. Yanında da susamlı çubuk

kraker. Önüme masa çekiyorlar, rahat olmamı istiyorlar. Yavaş yavaş korku ve endişelerimin yerini rahatlık alıyor. Bu görevi kabul ettiğim için artık seviniyorum. Bir saat kadar sohbet ettikten sonra öteki koşullara da uğramak için müsaade istiyorum ve oradan ayrılıyorum. Sırada çocuk koğuğu. Sabah tanıtım amaçlı dolaşırken gözümün hiç tutmadığı bu koğuğu bakalım havalar nasıl olacak?

Hayri Bostan

Hayerttin Geçkin

;

bir gün

*savaş uçakları işe yaramayacak
bomba yapacak hiç kimseyi bulamayacaklar
çünkü*

*bir tek canlı bile kalmayacak yeryüzünde
herkes ölecek
ağaçlar... balıklar... kuşlar...
ayakları birbirine karışacak
koyun koyuna yatacak
lübnanlı ve israilli çocuklar
yer darlığından
artık ne din
ne ırk
ne ulusal çıkar*

*yaşasın
kurtulacak insan
rurdumduymazlığından*

M. Cahid Hocaoglu

Yazmak

Ne kadar büyölüymüş gibi çekici, ne kadar ulaşılmazmış gibi gizemli ve ne kadar da farkedilmezmiş gibi sıradan bir eylem ! ...

Sıradan; çünkü herkes yazar. Yeter ki yazmak istesin. Kimi mektup, kimi meil, kim mesaj, kimi tekerleme, kimi vecize, kimi slogan, kimi duvar yazısı, kimi de destan yazar. Erzurum çarşısında gezen bir kız dertlere derman yazar. Derdi, dileği olan dilekçe, arzuhal; hüküm verme makamında olan da ferman yazar

Karşı cinsin cazibesini farkedemeyen çocuk yürek, gül kokulu uçuk pembe sayfalara; kimi, kimseye göstermemeye kararlı olduğu özel defterlere, kimi papiruslara, kimi dergilere, gazetelere, yayınevlerine; kimi nehirlerle, dalgalara, bulutlara; kimi de taşlara, kayalara yazar.

Kimi kâinatı kuşatan engin gönlüyle, kimi dünyayı titreten kaplan yüreğiyle, kimi kutsal kaniyle, kimi de ayaklarıyla ismini tarihe yazar; kimi de yazdıklarıyla. Kimi şan ve şerefle yazar kendini tarihe kimi de yıkım ve kanla. Kimi bütün insanlığı karanlıktan, kimi kendi ulusunu, soyunu ezilmekten, yokolmaktan korumak ve kurtarmak için; kimi de diğerlerini yok ederek ırkını dünyaya hükümran kılmak için tarih yazar.

Kimi, gerçekten kamu düzenini korumak, kimi kendi üstünlüğünü kanıtlamak, kimi kendi ideolojini egemen kılmak, kimi de içine bulunduğu, belki de başına geçmeyi planladığı tezgâha yatırım yapmak için ceza yazar.

Sıradanlığı kanıtlamak için yola çıktık, sıradan olmayanları sayıyoruz. Çelişki mi ? Hayır. Soyut yazma'nın çokluğu sebebiyle sıradan, ama değeri olan yazma'nın nadir olduğu için özel olduğu gerçeğine ulaştık. Öyleyse yönümüzü, özel olanlardan birine; yazanı "yazar" yapana dönelim.

Özelliği olan yazıları kim yazar, neden yazar, "yazar" kimdir, nasıl yazar, kime yazar? Önce bir bilene soralım; bakalım, gerçek bir yazar, yazmak üstüne neler yazar?

...

Şuur ırmağını şişeye doldurmak, çamurunu süzmek, berrak ve ışıltılı sunmak çağdaşlarına. Ama bu ırmak yalnız kelimelerde şakıyan ses değil ki. Aksettirdiği göğü, kucakladığı karanlığı bardağa boşaltabilir misin ? Sonra kimin için?

...

Mazi dalgalar altında kalan bir şehir, efsane öyle diyor. Breton'lar ummanın derinliklerine gömülü bir şehirden sözedermiş. Balıkçılar denizden çan sesleri yükseldiğini duyarlarmış. Benim içimde de böyle bir şehir var diyor Renan. Ama yarım asır uzaktan gelen o sesleri vuzuhla aksettirmiyor. Hiç kimse maziye değiştirmeden anlatamaz, Renan'a göre. Anlattığı içindeki dünyadır, yaşadığı dünya değil. Goethe bunun için hatıralarına "Şiir ve Hakikat" adını vermiş. Çıplak, kaskatı, kiri pası ile realite kimi ilgilendirir? Günler uzayıp giden kayalar. Kıracaksın onları, yontacaksın, heykelleştireceksin. Gerçek her günkü tatsız hikaye, herkesin yaşadığı, hiç kimsenin yaşamaktan hoşlanmadığı komedyaya veya herkesinkinden başka tarafları olan görülmemiş, az görülmüş bir trajedi. Temerküz kamplarının faciaları kaç bin tecessüsü kamçıladi? Okuyucu Romeo'nun Werther'in acılarından hoşlanır. Acı deyince, parlak olacak, asil olacak. İçindeki dünya dışardaki dünyanın suya vurmuş aksi.

...

Olemp'e tırmanan adam yarı yolda kaldı. Cinler çelme taktılar. Yılanlar kesti yolunu. Olemp'e giden adam başını göklere kaldırdı. Sevdikleri oradaydılar. Musa'nın gözlerini kamaştıran ışık onun gözlerini kör etti. Olemp'e yalnız gidilmez. Yoldaş gerek. Senin yoldaşın korkuların, acıların, utançların. Olemp'e yalnız gidilmez. Kervanla çıkılır yola. Bin çıkılır, bir varılır. Bir çıkılıp bir varılmaz. Olemp'e çıkan adam soluk soluğa durdu. İki çocuk taşıyordu sırtında. Onları yavaşça toprağa bıraktı. Ve dedi, işte Olemp. Çocuklar kahkaha ile güldüler. Sırtını çevirdiler ona, ve kartalların sofrasından artan kemiklerle oynamaya başladılar. Yukardan rebab sesleri geliyordu. Destanını okuyordu Homer. Olemp'e giden adam burada gömülüdür, bir türbede değil, bir gönülde değil, bir sayfada. Bir sonbahar yaprağında. Olemp'e giden adam.. Böyle bir adam yok, olsa tanımaz mıydınız !

...

[Cemil Meriç, Jurnal - 1; İletişim Yayınları 1992)]

Yazmayı, yazar olmayı düşünmek, düşlemek. Bu satırları okuduktan sonra mı? Bu sancıya katlanmaya, bu çileye çekmeye mi aday olmak? Hem de asla böyle yazamıyacağını bile bile?

Çekici; çünkü sonucunda kimi için alkış var, ün var, san var, saltanat var, itibar var, şan var, şöhret var; kimi için ekmek var, geçim var; kimi için gömülü kemiklerini artırma şevki var; kimi için de hayırla anılma, hayra vesile olma ümidi var.

Söyleyecek, anlatacak, bildirecek bir şeyleri olanların en azından bir kısmı, doymak bilmez bir bilgi açlığı, merak çılgınlığı içinde olsalar gerektir. Böyle bir açlık olmasaydı dışa vurmaya zorlayacak birikim de olmazdı. Yazma ihtiyacı belki bilgisini, düşüncelerini, ve hislerini paylaşma, belki de çok okumanın getirdiği yalnızlığı azaltmaya çalışma isteği. Böylece yazmak, ihtiyaç sınırlarını hızla aşır; tutku, sabit fikir, hatta hırs haline gelebilir. Bu basınçlı tencerenin emniyet süpabı yazmak. Böyleleri için günler, Tantalos işkencesiyle Prometheus kompleksi arasında gidip gelen; dursuz, duraksız, dinlenmesiz, eğlencesiz, dağ gibi yüksek dalgalar.

Gizemli; çünkü bu hem sıradan hem çekici eylem'e niyetlenenin, başlamadan önce cevabını bulmak zorunda olduğu bir yığın soru var. İşte bir-ikisi :

Bir yazarı okunur, okunabilir yapan nedir? Okuyanı mıknaş gibi, girdap gibi, hatta bataklık gibi içine çeken, bir kere başlayınca bırakmasına izin vermeyen, alıp alıp bir yerlere götüren, ayaklarını yerden kesen, yer çekiminden soyutlayan nedir?

Bu soruların yanıtlarını bulan, artık yazar'dır, yazabilir. Bu yanıtlar başarıyı da getirir mi? Belki; ama garanti etmez. Çünkü her ürün gibi yazı'nın da değerini üreticinin değil tüketicinin beğenileri ve değer ölçüleri belirler.

Ama artık okumuyoruz ki; seyretmek bize fazlasıyla yetiyor, bütün bilme ve bilgilenme ihtiyaçlarımızı karşılıyor. O kadar ki, artık böyle ihtiyaçlarımız bile yok. Bizi bilgilendirme görevini üstlenen 'gönüllü'ler bütün ihtiyaçlarımız gibi, bilgi ihtiyacımızı da belirleyip çok güzel, çok etkileyici ve kalıcı bir şekilde bize sunuyor.

***Önce sevenler öldü, sonra şâir ve şiir;
Güzellik sevdasına değdi cahil nazarı.
Unutulup giderken şiir güfteler bir bir,
Tekerleme düzüyor şarkı sözü yazarı.***

Bu katı gerçek karşısında nehirler kurumalı, ışık ve ışıltı sevdalısı kristal fanuslar kırılmalı, dalgalı denizler durulmalı mı? Öyle ya, marifet iltifata tâbi, müşterisiz mal zayi değil mi?

Hayır, ne nehirler kuruyacak, ne de denizler durulacak. Yeter ki o kristal fanusun kendi iç ışığı olan ümit; elbet bir gün, bir yerlerde bir okuyanın bulunacağı ümidi sönmesin, yaşatılabilirsin.

Bir tek kişi de olsa.

M. Cahid Hocaoğlu

Meriç Şetin

Uyanıyordu Şehir

Elzan sesleri, sela sesleri
Alacakaranlıkta sesler ve kıpırtılar
Gittikçe artan bir homurtu gibi
Şehrin uyanışı
Ölümler iç içe yaşam
Sonrasız ve öncesiz
Bir kadın kucagında çocuğu
Ücreti ödenmiş şefkate teslim etmek için
Atılmış adımlarında
Vicdan sızısına benzer bir acelecilik

Teslim olunmuş sessizlik mi daha güzeldi
Savaşmaya ait sesleri dinlemek mi
Artık bir lokma bir hırka mutlulukları yok
Ve "yura" sözcüğünün sıcak vurgusu
Ebedi yalnızlıklar, biten dirençler ve umutlar
Şehirle beraber uyanan
Solgun benizli, uykusuz, çökük omuzlu insanlar
seli
Kaybolup gidecekler homurtulu şehrin
sokaklarında

Bu şehir... Bu şehir
Hesabını vermeli öldürdüğü ruhların
Acıların, yalnızlıkların
Ve biten hayallerin

Kibritçi Kız

Üşümek bende hafızamı canlandıran bir kimyasal etken gibidir. Ama asla kibritçi kız masalında olduğu gibi hayal dünyasını kamçılayan bir ters etki şeklinde ortaya çıkmaz. Ne güzel masaldır o bilir misin ? Ne kadar dokunaklı, ne kadar insanın kendinden bir şeyler bulabileceği. Hani küçük bir kızın soğuk kış gecelerinde kibrit sattığını anlatmaktadır. Kibritleri satmamıştır. Üşümektedir. Öyle geçici, ısınsa bitecek bir üşüme değildir. Ölümüne üşümektedir. Kaldırımın kenarına çöker, satmadığı kibritlerin cılız ısısına sığınır. Her yakışta parla-yan alev ona hayal dünyasından bir pencere açmaktadır. Sıcak evler, lezzetli yemekler, şık, temiz, güzel elbiseler. Hayalleri kibritin alevi kadar sürmekte sonra bitmektedir. Küçük kız hayallerin güzelliğinden kibritleri sat-ması gerektiğini unuttur. Sürekli yakmaya başlar. Masalın sonunu tahmin etmişsindir. Sabah, kaldırımında; etrafı yanık kibrit çöpleriyle dolu, küçük bir kızın soğuktan donmuş cesedini bulurlar. Ama soğuk benim hayallerimi dondurur hatıralarımı canlandırır hep. Üşüdükçe daha önce üşüdüklerim gelir aklıma. Bu biraz “Ağlarım yadıma geldikçe gülüştüklerimiz” gibi olsa ne var. Üşümek soğuktan donmaya kadar götürmese bile hep acıklı masalla-rın çıkış noktasıdır. Veya

– “Bu kadar acı gerçek olamaz, dinlediğim bir masaldır mutlaka” denilecek gerçek hikayelerin. İşte tıpkı böyle, ancak masaldır diyebileceğin bir hikayem var.

Sana bir hikaye yazacağım içinde masalımsı acılar olacak.

İhtiyar kadın kucağındaki odunları özenle taşıyordu. İki büklümdü. Odunların istiflendiği mahzenin taş basama-ğına çıktı. Alçak kapıdan daha da eğilerek geçti. Odanın aralık tahtaları gazete kağıdı yapıştırılmış kapısının kolunu açtı. Teneke sobanın kenarına yine aynı özenle sıralamaya başladı. Kendisini izleyen bir çift gözün far-kındaydı. Korkuyordu. Tedirgindi. Her soba yakışta tekrarlayan bir bağırtı, küfür sağanağına uğramaya hazırlanıyordu. Soba günde iki kez yanmaktaydı. Sabah ve akşam. Sabah sobası olaysız geçtiğine göre akşam soba-sında çıkacaktı maraza.

“Allah’ım ne olacak bu halin sonu” diye düşündü. Yıllar geçmişti. Uzun yıllar. Her şey daha da kötüye gider gibiydi. Kocasını yaşlandıkça huysuzlaşmıştı. Bir çatının altında düşman gibi görünmeye başlamışlardı birbirleri-ne. Çalışıyor, uğraşılıyor didiniyor bir türlü memnun edemiyordu. Yaz günlerinde nefes alabileceği bahçe de yok-tu. Hele bu kış, kar o kadar çok yağmıştı ki. Hiç kalkmayacak gibiydi. Bu kardan soğuk dünyanın içinde zaten zor olan günlük hayatları çekilmez hale gelmişti. Yemek hazırlamak, bulaşıkları yıkamak, yatakları sermek top-lamak. Daracık bir odanın içinde kıpır kıpır bitmeyen bir çalışma. Hiç sonu gelmeyecek gibiydi.

Singer marka dikiş makinesinin tıkırtılarından başka ses çıkmaz oldu bir an. Genç kızına baktı, dikiş makine-sinde çalışmasını aralıksız sürdürüyordu. Çeyiz hazırlamaktaydı ana kız. Bazen makinede, bazen el işlerinde. Konu komşuya yaptıkları ufak tefek işlerden kendi işlerinin malzemesini alıyorlardı. Sonra o malzemedan kendilerine iş yapıyorlardı. Yatak takımları, su takımları, bohça işleri. İğne oyaları. Kanaviçeler. Beyaz işler. Tek umudu, tek hayali becerikli, yaptığı işlere herkesin hayran olduğu kızının mürüvvetini görmektir. O zaman çektiği çileler sona erecekti. O zaman başının üzerinde despot bir zorba gibi hayatını zehir eden kocasına karşı direnmeye başlayacaktı. O zaman küfürlerine karşılık verecek, o zaman baş kaldıracaktı. Ama önce kızını yetiştirme onu hoş tutması gerekiyordu. Kocasının neden böyle olduğunu düşündü. Eskiden bu kadar kötü müydü günleri ? Kararsızdı. Zaman zaman eskiden güzel günler geçirdiğini düşünüyordu. Çoğu zaman da hayır bu hep böyleydi. Hayatım hep böyle geçti diyordu kendi kendine.

Sobanın altlığına dizdiği odunları bıraktı kalktı. Karşı sedirin üzerinde bekleyen kocasına baktı. Soba yakmak işi onundu. Odunların nasıl sıralanacağına özellikle ne kadar odun koyulacağına o karar veriyordu. Kalın odunlar arka tarafa, inceleri öne, iyice kıymıklar –ki onlar atılmaz özenle saklanırdı- en öne. Tutuşturacak köz mangalın külleri arasında saklananlardan çıkarılacaktı. Kibrit kesinlikle kullanılmayacaktı. Sabah sobasından arta kalan közler mangalda külün içinde saklanmıştı, duruyordu

ama sıcaklık durmuyordu. Çoktan çekip gitmişti. Pencere-lerin pervazları güzden çirişle gazete kağıtları yapıştırılmak suretiyle sağlamlanmıştı. Kapıyı açmak bile özel izne bağlıydı. Ama sıcak işte; kilerde kilitlenen yağ gibiydi, tuz gibiydi, gaz yağı gibiydi, makarna gibiydi, bulgur gibiydi. Ne kadar saklamaya çalışırsan çalış çekip gidiyordu. Azalıyordu. Eksiliyordu. Bitiyordu. Üç ay sonunda gelecek emekli maaşına kadar damla damla harcanması gerekiyordu her şeyin. Elbette sıcaklığın da.

Ama üşümek açlık gibi değil. Acıkırsan – o da zor bir beladır- bir şekilde savuşturursun. Şeker yoksa dut kuru-su, pirinç yoksa bulgur, bulgur da yoksa un, un da yoksa su. Biri bir şekilde diğerinin yerine geçer. Ama üşümek öyle değil. Yerine geçecek bir şey bulamazsın sığağın. İstedğin kadar açma kapıları, üşümek geldiyse bedenine üşürsün. İstedğin kadar giyin, kalın yorganları çek başından yukarı, taşları ısıt koy yatağın içine, çorapları çift geçir ayağına. Üşümeye başladın mı geçmez. Sıcak ister canın. Şöyle kemiklerini ısıtacak, terletecek, gevşetecek bir sıcak. Soba yavaştan yanmaya başlar. Sen kucaklayacak kadar sokulursun yanına. Hadi dersin içinden hadi gözünü sevdiğim soba, gürül gürül yanmalısın. Derime vuran alevinle beraber kulağıma dolan gürültün ısıtılmalı beni.

Akşam sobasının yanışı son derece dikkatli ayarlanmıştı. İhtiyar kadın sofraya bezini serdi yere. Yemekleri taşıdı mutfaktan. Üç bezgin can oturdular sofranın başına. Yemek vakitleri günün en iyi geçen saatleridir. Kocasını ak-şam namazı hazırlığına başlayınca o bulaşıkları yıkayacaktır. Bulaşıktan sonra artık odanın dış dünya ile bağlantısı kesilecektir. Kocasını yatsı namazına camiye gidince soba tam tutuşmuş olur. Sıcaklık; uzun kış gecesinde yatıncaya kadar idare edecektir.

Bulaşığa başladılar ana kız. Bulaşık yıkadıkları çark buz tutmuştu. Yıkanan bakır kaplar, cam bardaklar, koy-dukuları yere yapıyor çıkmıyordu. Üzerlerine döktükleri kaynar suyun bile pek faydası yoktu. Bulaşık kapları soğuk suyla durulamaya başladılar. Kızın elleri soğuktan morarmıştı. Donma derecesindeki suyla her temasında canı yanıyordu. Gözleri doldu. Ağlıyordu. – “Çok üşüdüm anne” dedi. İhtiyar kadın sesini çıkarmadı. O sürekli sobayı düşünüyordu. Kızının gündüzden beri üşüdüğünün farkındaydı. Makinede çalışırken soğuk

kemiklerine işlemişti. Sobayı bir defa yakmayı çok düşünmüş başına gelecekleri bildiği için cesaret edememişti. Odaya geçtiler. Soba tutuşmuştu. Yanıyordu. Yanına oturdular. Kızın ellerinin morluğu geçmiyordu. Üşümeye devam ediyordu. Kocasına baktı. Gözlerinde hiç yumuşama emaresi göremedi. Soba yanıyordu. Kızı ısınamamıştı. Soba yanıyordu. İhtiyar kadının gözleri sobanın içindeydi. Şimdi odunlar bitecek. Sıcak yavaş yavaş terkedip gidecekti odayı. Onlar daha tam ısınmadan tekrar üşümeye başlayacaklardı. Şimdi, tam şimdi birkaç odun daha atabilse ısınabilirlerdi.

Kocasını kalktı, yavaş hareketlerle hazırlandı. Yatsı ezanı başladı. Dış demir kapının sesi duyuldu. İhtiyar kadın kızının gözlerinin içine bakıyordu. Konuşmuyorlardı. Soba yanıyordu. Odunların en harlı zamanıydı. Gececekti. Sonra sığağın ısıttığı bedenleri tekrar soğumaya başlayacaktı. Kadın kalktı yerinden yavaşça. Dışarı çıktı. Kızı anlamaz gözlerle baktı arkasından. İhtiyar kadın mahzene indi. Karanlıkta el yordamıyla kalın bir odun seçti. Yukarı çıktı. Odaya girince kızıyla bakıştılar. Konuşmadılar.

Odun çalmıştı yaşlı kadın kendi evinden. Kocasından habersiz odun almıştı mahzenden. Bir yasak, bir günah işlemiş gibi korkuyordu. Korkunun içinde kendinde bir güven duygusu. Kızıyla beraber ısınacaklardı. Hepsisi bu kadardı. Ama yakalanmak korkusu. Ama başına gelecekler. Attı sobaya odunu. Odun tutuştu. Daha bir ısınmış-lardı sanki. İki suç ortağı, iki mücrim. Isınabilmek için ne çok şeyi göze aldıklarının farkında iki zavallı yürek. Çırpındı durdu saç sobanın karşısında. Odun tamamen tutuştuğunda artık ısındıklarına inandırmışlardı kendilerini Konuşmadan bir an önce odunun yanıp bitmesini, suç delillerinin ortadan kalkmasını beklemeye başladılar. Korku ısınmaktan sonra sardı yüreklerini. Ya anlaşılırsa. Ya bu odun her zamankinden daha çok ısıtırdı içeriye fazladan odun atıldığı ortaya çıkarsa. Daha da tehlikelisi ya bitmezse odun. Evet en büyük tehlike buydu. Galiba da bitmeyecekti. Sobanın harlı yanışı gittikçe yavaşlıyordu. Odun köz halinde duruyordu sobanın içinde. Bit-meyecekti. Besbelliydi fazladan kalın hem de oldukça kalın bir odun atıldığı sobaya. Birden bahçe kapısının tıkırtısı duyuldu gecenin sessizliğinde. Yaşlı kadın bir hamlede sobanın kapağını açtı. Maşayla tuttuğu köz ha-lindeki kalın odunu dışarı çıkardı. Hızla

odadan çıktı. Mutfak tarafına geçip dam kapısını açtı. Karların içinde gömdü közü. Çıkan dumanı yuttu. Gözleriyle yuttu. Ve oturup karların üzerine ağlamaya başladı. Omuzlarının titreyişi, gecenin karanlığına karıştı. Hıçkırıkları karanlıkla beraber azgınlaşan soğuğa karıştı. Gözyaşları üzerin-de erimiş bir daire oluşan soğuk karlara karıştı. Ağladı. Ağladı. Ağladı.

Hep üşüdüğüm zamanlarda aklıma gelir bu acı ayrıntılar.

Ve hep üşümek kadar ısınma çarelerinin küçültücü acizliği de ruhumu ezer. Üşümek kadar üşümeye çare bula-mamış olmaktır insanı küçülten.

B. Huri Demircan

Gitsin

Lüzumu yok acelenin
Çağıranı duyan gitsin
Duyup sesini gelenin
Üsdün başın yuyan gitsin

Değmez ağlamaya değmez
Yağmur her tarlaya yağmaz
Ecir ister goyun sağmaz
Gaval çalan çoban gitsin

Nasihattan almiyanı
Ayıp günah bilmiyeni
Çağıranda gelmiyeni
İpin bırak aman gitsin

Yükün görüp el vermiyen
Ne hallardasın sormıyan
Senin gönlünü görmiyen
Yanan alma yayan gitsin

Nafıyleyle kendin yorma
"Neden niçin diye sorma"
Çok dalıp da hayal kurma
Uyumayan, ayan gitsin

Dünya nedir bilen gülmez
Tendir ölen canlar ölmez
Çiçek vardır açar solmaz
Yaprağını soyan gitsin

Sarın perdelere sarın
Pişman olma sonra yarın
Altına kara torpağın
Gitmeyi "son" sayan gitsin

Ok hedefin bulmuyorsa
Yürekler taş, delmiyorsa
Kimse kadrin bilmiyorsa
Vur bahtına rahvan gitsin

Kendiyle Barışık Olmak

Ne kadar çok kullanılıyor bu tanımlama. “Kendiyle barışık adam.” “Kendiyle barışık olmak lazım” “Kendisiyle asla barışık değil” Hatta bir adım sonrası bile var. “Kendiyle barışık olmanın on altın kuralı.”

Cihannümanın son derece bakımlı görevlisinin karşısına oturmuştur. Oldukca kiloludur. Yaşı artık nasihat verme, yol gösterme ve öğretme makamına erişmiştir. Yüz hatlarında, bu yaştan sonra başka bir şey yapamayacak olmanın hüznünü örten iğreti bir gülümseme. Beşuş bir çehre.

Görevlinin karşısında kendini kötü hissetmekten başka çaresi yoktur. Çünkü görevli, kusur bulunamayacak bir güzellik için saatler, çuvala paralar, işin mahirlerinin ekmek paralarını çıkardıkları uzman parmaklarına teslim edilmiş bir nice heyecanlı dakikalar harcamıştır.

Benim işim bu demektir, dudaklarının her kıvrımında, sesinin her tonunda, her kıpırdanışında. Beşuş çehre inandırıcı olabilmenin bütün kurallarına harfiyyen uyarak insanın nasıl kendiyle barışık olabileceğini anlatmaktadır.

Olacak iş mi bu? Sen kendin ile çok mu barışıklısın? Sonra ne demek kendin ile barışık olmak? Sonra şu kendine bir baksana, barışmaya değer bir tarafın var mı, küs kal daha iyi.

Birileri kendisiyle kavga etmiş, çekişmiş, küsmüş. Bu uzman arkadaş insanı kendisi ile barıştırmaya çalışıyor. İnsanın hangi kendisi, hangi kendisi ile barışacak belli değil ama, birisi mutlaka pislik yapacak, hayır barışmam işte, barışmam, kesinlikle olmaz mı diyecek?

İnsanın kendisi böyle kolayca barıştırılabilir iki ayrı parçadan meydana gelmiş olsa iş ne kadar kolay olurdu. Bir şekilde barıştırdın. Bir taraf diğer tarafa daha hoşgörülü, daha sevecen yaklaşır, fedakarlık eder, temel haklarından vazgeçer, barışlılardı. Sen sağ ben selamet. İşte barıştık artık. Bundan sonra, ne dert, ne keder, ne

elem, ne üzüntü. Bundan sonra vicdan azabı, pişmanlık, iç hesaplaşma, tevbe, kararlı bir dönüş, değişme olmasına gerek kalmayacak. Barıştık ya. Kendimizden memnunuz ya. Mutluyuz ya.

Bütün bunların sıkıntılarına ne gerek var. İçlerde, derinlerde bir yerde kopmayacak fırtınalar. Haliyle biz artık kimse ile çekişmeyecek, tartışmayacak, başkalarına zarar vermeyeceğiz. Mutlu gülücükler dağıtmaktan ibaret olacak dış dünya ile ilişkimiz. Tek sıkıntımız dış dünyadan gelen veya gelecek olan kötülüklerle mücadele etmek olacak. Başımıza ne gelirse bileceğiz ki o dışardan gelmektedir. Kendi tercihlerimizle oluşacak her türlü bela ve musibet yakınımızdan bile geçmeyecek. Çünkü barıştık artık kendimizle. Aldığımız kararlar hep doğru, hep güzel hep faydalı kararlar olacak.

Gerçek böyle değil. İnsan kendisiyle barışamaz. Çünkü “kendi” dediğin şey o kadar karmaşık o kadar iç içe geçmiş ayrı dünyalardan meydana gelmiş bir yapı ki çözülemez. “İdrak-i maâli buna küçük akla gerekmez / Zira bu terazi bu kadar sıkleti çekmez” İnsanı anlamak, bilmek, çözmek uğruna hangi ufka ulaşırsan ulaş bir adım sonrası gelecek. Hep “Bir ben vardır bende benden içeri” diyeceksin. Her çaban seni farklı bir “ben”e ulaştıracak. Her ulaştığın yer bir başka ulaşılmazın habercisi olacak.

İç içe geçmiş katmanlar bulacaksın. İçinde ne kadar farklı dünyalar barındırdığını sen de şöyle bir bakıversen göreceksin. Derinliğinde, kaç kanlı katil, kaç azılı eşkiya, kaç hileci ve entrikacı, kaç sapkın barındırdığını farkedeceksin. Ne kadar şefkatli, yumuşak, yardım sever, fedakar, dürüst, namuslu, ahlak abidesi saklı olduğunu göreceksin.

Bütün bunların olabilmesi için kendinle barışmamalısın. Seni kendinle barıştırmaya çalışanlar aslında senin derinliklerinden çıkarıp sığ bir suda oyalanmanı istiyorlar. Bilmelisin.

Kendinle kuracağın öncelikli ve önemli iletişim “barışmak” değil “bilmek” olmalı. Kendini bilmelisin. Çünkü kendini bilen Rabbin bilir.